

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Kokonaisuutena esitetty lakiehdotus on tarpeellinen ja monilta osin hyvin perusteltu. Ehdotuksessa ja ehdotuksen perusteluissa ja etenkin osallisuuden ja ympäristövaikutusten arvioinnissa on vielä tarkista-misen tarvetta esityksen jatkovalmistelussa. Lisäksi oman haasteen esityksen jatkovalmistelulle tuo vireil-lä oleva maakuntauudistus.

Kaavoitus maankäytön suunnittelua koskevana menettelynä ei sisälly lausunnolla olevaan hallituksen esitykseen ja lisäksi perusteluissa on todettu, että kaavoitus maankäytön suunnittelua koskevana menettelynä on rajattu jatkovalmistelun ulkopuolelle, koska kaavoitus menettelynä ja siihen liittyvät käsittelyvaiheet poikkeavat lupamenettelyistä. Satakuntaliitto pitää tehtyä ratkaisua perusteluineen hyvänä. Kuten perustelutekstissäkin todetaan, on kaavoituksen kehittämistarpeita suhteessa lupamenettelyihin mahdollista tarkastella käynnissä olevan maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Satakuntaliitto keskittyy lausunnossaan YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamista koskevaan esitykseen.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Yleisperusteluissa on tarkasteltu erilaisia YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamiseen liittyviä toteuttamisvaihtoehtoja riittävällä tarkkuudella. Vaihtoehtotarkastelussa on todettu, että tavoitteena on välttää osallistumismahdollisuuksien heikentyminen sekä YVA- että lupamenettelyssä ja varmistaa, ettei ympäristönsuojelun taso heikenny.

Yleisperustelujen ympäristövaikutuksia (kohta 4.4.) käsittelevässä luvussa todetaan, että arviointiselostuksesta ja ympäristölupahakemuksesta kuulemisen yhdistämisestä ei arvioida aiheutuvan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Toisaalta toteuttamisvaihtoehtoja käsittelevässä luvussa on alavaihtoehtoa 1B koskevassa tarkastelussa todettu osallistumismahdollisuuksien heikentyvän lupamenettelyssä, koska lupahakemuksen kuulemisaineistoon ei sisältyisi muiden viranomaisten arviointiselostuksesta antamia lausuntoja eikä yhteisviranomaisen antamaan perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Tästä voisi aiheutua kielteisiä ympäristövaikutuksia, kun YVA-menettelyllä ja siinä saadulla palautteella ei olisi vaikutusta hankkeen toteutusvaihtoehdon valintaan. Lisäksi on esitetty arvio, että YVA-menettelyn merkitys suunnitteluvälineenä todennäköisesti vähenisi.

YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskeva ratkaisuehdotuksen tavoitteeksi luvussa 3.3. todetaan, että osallistumismahdollisuuksien heikentymisen välttäminen ja että ympäristönsuojelun taso ei heikenny. YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamisen on tarkoitus toteuttaa siten, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta kuultaisiin ympäristölupahakemuksen yhteydessä, jos kyse on Valtion lupa- ja valvontavirastossa vireillä olevasta ympäristöluvasta. Vaikutusten arviointia käsittelevässä luvussa 4 ei ole vaikutusten tarkastelussa kiinnitetty huomiota siihen, että käytännössä osallistumismahdollisuudet heikentyvät lupamenettelyssä, koska lupahakemuksen kuulemisaineistoon ei sisältyisi muiden viranomaisten arviointiselostuksesta antamia lausuntoja eikä yhteisviranomaisen antamaan perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Tällä menettelyllä on vaikutusta myös viranomais-ten lausuntoihin, koska ympäristöluvasta lausunnon antavilla viranomaisilla ei myöskään ole käytettävissä muiden viranomaisten lausuntoja eikä etenkään yhteisviranomaisen antamaa perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Edellä esitetyn lisäksi esityksessä tulisi käsitellä tarkemmin käsitellä miten saman viranomaisen sisällä toteutetaan YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ja ympäristöluvan käsittelyä koskevat menettelyt erillisinä menettelyinä.

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitetyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamiseen liittyen vaikutukset tarkentuvat vireillä olevan maakuntauudistuksen toteutumisen myötä. Tuleva maakunta on yksi lausunnonantajataho koskien niin YVA-menettelyä kuin ympäristölupahakemuksia. Tähän liittyen maakunnissa luodaan omat menettelytavat koskien mm. YVA-lain ja ympäristönsuojelulain mukaisiin lausunnonantoihin. Tähän liittyen katso kohdassa 1 esitetty kommentti koskien yhteisviranomaisen perustellun päätelmän suhdetta lausunnonolla olevaan ympäristölupahakemukseen. Maakuntien haasteena on resurssit ja niiden riittävyys, kun iso osa ELYjen valmistelijoista siirtyy LUOVAan.

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

Ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen ei poista toimivaltaisen viranomaisen velvollisuutta auttaa, ohjeista ja neuvoa luvan hakijaa ja osallisia. Neuvontatyön ja asetettavien määräaikojen vaikutukset kunkin viranomaisen resursseihin tulee tarkemmin arvioida lain valmistelun jatkotyössä.

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

-

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovittavat lupamenettelyt (1-4 §)

-

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

Yhden luukun periaatetta toteutettaessa on tärkeää, että koordinoivan viranomaisen tekemä päätös perustuu toimivaltaisen viranomaisen antamiin kannanottoihin. Menettely vaatii lisäresursseja koordinoivalle viranomaiselle ja tämä on otettava huomioon yhteensovittamisen jatkovalmistelussa.

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

-

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

-

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

-

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

-

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

-

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- **YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)**

YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamista koskevaan ehdotukseen liittyy riskejä, joita ei ole riittävästi otettu huomioon lakiesityksessä. Osallistumismahdollisuudet ja mahdollisen haitankärsijän asema voivat heikentyä lupamenettelyssä, koska lupahakemuksen kuulemisaineistoon ei sisältyisi muiden viranomaisten arviointiselostuksesta antamia lausuntoja eikä yhteisviranomaisen antamaan perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Menettelystä voi aiheutua myös kielteisiä ympäristövaikutuksia ja YVA-menettelyn merkitys suunnitteluvälineenä vähenisi. Tällä menettelyllä on vaikutusta myös viranomaisten lausuntoihin, koska ympäristöluvasta lausunnon antavilla viranomaisilla ei myöskään ole käytettävissä muiden viranomaisten lausuntoja eikä etenkään yhteisviranomaisen antamaa perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.

- **Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)**

Sama kommentti kuin edellä on esitetty. YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamista koskevaan ehdotukseen liittyy riskejä, joita ei ole riittävästi otettu huomioon ehdotuksen valmistelussa. Osallistumismahdollisuudet ja mahdollisen haitankärsijän asema voivat heikentyä lupamenettelyssä, koska lupahakemuksen kuulemisaineistoon ei sisältyisi muiden viranomaisten arviointiselostuksesta antamia lausuntoja eikä yhteisviranomaisen antamaan perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Menettelystä voi aiheutua myös kielteisiä ympäristövaikutuksia ja YVA-menettelyn merkitys suunnittelu-välineenä vähenisi. Tällä menettelyllä on vaikutusta myös viranomaisten lausuntoihin, koska ympäristöluvasta lausunnon antavilla viranomaisilla ei myöskään ole käytettävissä muiden viranomaisten lausuntoja eikä etenkään yhteisviranomaisen antamaa perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

Maakuntaudistus ja siihen liittyvät muut vireillä olevat lainsäädännön uudistushankkeet vaikuttavat olennaisesti lausunnon olevan lakiehdotuksen jatkovalmisteluun. Tämän vuoksi lakiehdotuksen jatko-valmistelua tulee lykätä niin, että tulevat toimintatavat ovat selkiytyneet.

Mäkilä Jukka

Satakuntaliitto - Satakuntaliitto / alueiden käytön toimiala